

Spørgeramme

Til spørgerammen er gennemgået en række rapporter og analyser som er angivet i projektets litteraturliste. Der er ikke generelt taget hensyn til, hvordan resultaterne i de enkelte konklusioner er fremkommet (hvilket spørgsmål, der er stillet og i hvilket forum), da det ofte er konklusionerne, der står tilbage som "statements" for målgruppen og deres bygninger.

Desk-top analyse

Rapport/analyse	Om målgruppen 50+	Om målgruppens bygninger	Kommentar / Spørgsmål
Green Lab, analyser	<p>Ejer 60% af boligerne (55% er over 60 år)</p> <p>Målgruppen over 60 år har en gns. Indtægt på 260.000 kr.</p> <p>For de 65 – 74 årige gælder, at de har en formue på gns. 400.000 og friværdi på 600.000.</p> <p>For de yngste i målgruppen 60+ kan 73% finde 50 – 100.000 til investering i boligen. Desto ældre, de bliver – desto færre kan finde beløbet (dog stadig over 60%).</p>	<p>Deres boliger er hovedsageligt fra 1960 – 1980. Der er en forholdsvis ligelig fordeling imellem ældre og nyere huse.</p> <p>Fokus har ligget på udskiftning af døre, vinduer – og efterisolering af ydermur og lofter</p>	<p>Tjek gns. Indtægt for målgruppen 50+ (statistik).</p> <p>Tjek friværdi for 50+</p> <p>Der skal spørges mere bredt til, hvilke forbedringer, de har foretaget – og hvorfor (energi eller komfort, synlige forbedringer m.v.). Mange af forbedringerne har også været forskønnelser (nye vinduer, døre, gulve, tag)</p>
Bolius Boligejeranalyse, Gallup	<p>For de 50 – 69 årige er der en lidt større interesse for energiforbedringer end for de 70 til 79 årige.</p> <p>55% af de 50 – 59 årige kan motiveres omkring miljøet og boligdrømme – ellers ligger økonomien højest. For de 70 – 79 årige</p>		

	<p>er det næsten udelukkende økonomien og høje energiregninger (el og varmeregning), der kan motivere.</p> <p>De kan ikke motiveres ved naboeffekt – Dog kan ”bedre tilbud og andre stordriftsfordele” være en motivator til at gå sammen med naboer.</p> <p>Håndværkere, energikonsulenter og fagprofessionelle venner / familie er mest troværdige.</p> <p>Udover energiregningen, er der fokus på økonomien i forhold til ”mere værdi af bolig”. Dog også fokus på, hvad det koster. Investeringen skal være mulig.</p> <p>Den største barriere for IKKE at gennemføre energirenovering er økonomien i selve projektet. Kun ca. halvdelen af de, der mener, det er for dyrt, fokuserer på tilbagebetalingstiden</p> <p>Ca. 55% af de 50 – 69 årige (lidt flere af de 70 – 79 årige) har ikke noget konkret kendskab til, hvad der kan foretages af energibesparelser i deres bolig.</p> <p>Der er langt mere fokus på dybe energirenoveringer i aldersgruppen 50 – 59 år – end i aldersgruppen 60+</p> <p>Når målgruppen har gennemført energirenoveringer, vil ca. halvdelen anbefale andre at energirenovere.</p>		<p>Det harmonerer ikke helt med Green Lab, hvor 73% kan finde 50-100.000 til investering. Vi skal finde et spørgsmål, der giver os et klart svar.</p> <p>Det skal overvejes, hvordan vi præsenterer os i Spørgeskemaet.</p> <p>Det er vigtigt, at vi dykker ned under, hvorfor de svarer at økonomien har høj prioritet. (er det en strukturel forklaring – eller er den reel?)</p> <p>Analysen fortæller ikke, hvad det er de vil anbefale energirenovering til</p>
--	--	--	--

	<p>Målgruppen (50+) har forholdsvis godt kendskab til energiforbrug, da ca. halvdelen aflæser deres forbrugsmålere mindst én gang om måneden.</p> <p>Det er også ca. halvdelen (af 50+) der mener at der er store / eller mindre besparelser at hente i deres bolig.</p>		<p>andre for (bedre økonomi, bedre komfort – eller.....)</p> <p>Kendskabet til forbruget undrer mig – det bør vi spørge ind til / kvalitetssikre.</p> <p>Ved de, hvilke besparelser – eller er det bare løse formodninger.</p>
<p>Indsamling og præsentation af eksisterende kerneviden om energirenovering af eksisterende bygninger, Sbi</p>		<p>Bygninger fra 1960 – midten af halvfjerdserne udgør et stort besparelspotentiale – på ca. 3800TJ. Bygninger fra 1950 – 60 udgør et potentiale på ca. 2000 TJ. Fra midten af halvfjerdserne til 1980 udgør potentialet 1600 TJ. De bygninger, målgruppen hovedsageligt ejer, udgør altså et stort energibesparelspotentiale.</p>	
<p>Energiforbrug og besparelser, DTU</p>		<p>Besparelspotentialet fordeler sig over hele husholdningen – dog undtaget hårde hvidevarer. Det handler om varme (vinduer, isolering), varmt vand, belysning, pumper og underholdning.</p>	
<p>Identification og key parameters determining Danish homeowners willingness and motivation for energy renovations, AaU</p>	<p>Interessen for Energirenovering falder med alderen.</p> <p>Hvor det er 32 % af de 50 – 59 årige, der har stor interesse / 63% der har middel interesse – er det for 60+ ca. 26% der har stor interesse og ca. 60%, der har middel interesse.</p> <p>(for at nå op på en forholdsvis stor interesse >40% skal vi ned under 50 års alderen).</p>		<p>Hvis vi skal ramme dem med størst interesse – og åbenbart også flest penge, skal vi ramme målgruppen omkring 50-årsalderen.</p>

	<p>Den største motivationsfaktor er økonomi – dernæst kommer indeklima, boligens værdi og komfort.</p> <p>Der er en lille tendens til, at desto længere tid, de har boet i huset – desto mindre fokus har de på besparelser.</p> <p>Det er håndværkere og energikonsulenter / rådgivere, man spørger til råds.</p>		
	<p>En stor del af målgruppen er i tvivl om, hvilken løsning, de skal vælge</p>		
<p>Grøn Boligkontrakt målgruppeanalyse</p>	<p>Målgruppeanalysen koncentrerer sig ikke udelukkende om segmentet 50+!!</p> <p>Mange boligejere (40%) har gennemført energiforbedringer i forbindelse med modernisering / anden renovering af boligen.</p> <p>Få (kun 28%) har energirenoveret for at spare på energiforbruget.</p> <p>Inspiration / viden om fordele ved energirenovering kommer fra håndværkere og kontakter, der ved noget om energirenovering (venner, familie m.v.)</p>	<p>Analysen omhandler ikke specifikt 50+ernes boliger!!</p> <p>63% af alle husejere mener, at deres bolig er nedslidt og trænger til vedligeholdelse.</p> <p>53% vil spare på energien – og 38% vil gerne fremtidssikre bolig / gøre den lettere at vedligeholde. Ca 30% vil gøre boligen bedre (indeklima) og lettere at sælge. Kun 19% ønsker en mere moderne løsning.</p>	<p>Hvor adskiller 50+ sig fra den generelle boligejer?</p>
<p>Sammenhæng mellem energimærke og salgspris, Sbi</p>		<p>Undersøgelsen rettes imod alle typer af bygninger!</p> <p>Enfamiliehuse opnår en højere kvadratmeterpris jo bedre energimærke. Energimærket har haft en stigende effekt på salgspriserne. Energimærket har haft størst effekt uden for Hovedstadsområdet.</p>	

		<p>Et G-mærket hus medfører 6 gange så stort afslag og 40% længere salgstid end et A-mærket hus (EDC 4000 boliger).</p> <p>Villaer med energimærke A bliver handlet til priser, der ligger op til 2/3 over prisen for huse med energimærke G.</p> <p>3 ud af 4 ejendomsmæglere siger ,at køberne har øget fokus på det lovpligtige energimærke.</p>	
<p>Danske Husholdninger på dybt vand, Syddansk Universitet</p>	<p>Undersøgelsen omhandler alle boligejere fra 26 til 87 år.</p> <p>Næsten 90 % af boligerne er belånt med pant i bolig.</p> <p>Knap 9% af boligejerne har betalingsproblemer og det er under ½%, der er bagud med betalinger på lån.</p>		<p>Rapporten kan evt. anvendes i forbindelse med at indhente mere viden om husejernes generelle låne- og formueforhold. Den siger dog ikke så meget om bygninger fra 1950 – 1980 og om målgruppen 50+</p>
<p>Analyse af praktiske erfaringer med energirenovering af bygninger i fire bygningssegmenter, NIRAS / Energistyrelsen (analysen er ikke færdig)</p>	<p>Analysen er ikke lavet specifikt på 50+!</p> <p>Analysen for enfamiliehuse bygger på 33 huse, hvor de 31 ligger i Middelfart Kommune – de to i Høje Taastrup.</p> <p>Ejere af enfamiliehuse vælger ofte at gennemføre andre tiltag, end dem, de er blevet foreslået, hvorfor de ikke har forventninger til energibesparelsen og dermed rentabiliteten.</p> <p>Den helt overordnede årsag til at halvdelen af husejerne (18 i alt) foretog energirenovering var, at det var et led i almindelig vedligeholdelse, tilbygning eller udvidelse af huset. Den anden halvdel</p>		<p>Analysen for enfamiliehuse er spinkel.</p> <p>Det er interessant, at husejerne (der har modtaget energirådgivning) vælger andre aktiviteter end de, der er foreslået, hvor økonomi og rentabilitet kendes. Det kunne tyde på, at disse to elementer - til trods for, at energiøkonomien har haft afgørende betydning for beslutningen om at gennemføre – ikke har stor betydning, når husejer har truffet en beslutning.</p>

	<p>gennemførte som et selvstændigt energirenovierungsprojekt.</p> <p>Næsten alle svarer at det er et ønske om at reducere energiomkostningerne, der har haft afgørende (eller stor) betydning. Herudover har forøgelse af husets værdi, bedre komfort og indeklimateget store motivationsfaktorer.</p>		<p>Analysen siger også, at der gennemføres et relativt lille antal "dybe" energirenoveringer.</p>
<p>Model for adfærdens effekt for energiforbruget, SBI</p>	<p>Rapporten indeholder ingen overvejelser over aldersfordeling i adfærd.</p>	<p>Rapporten giver viden om adfærdens påvirkning af energiforbruget. Tal er angivet for "Parce, 30" – og "Parcel 60" fra siderne 13 – 19, s. 22 – 26.</p>	<p>Kan anvendes til eksempler til information på hjemmesider m.v. Måske også i spørgeskema: "vidste du, at..."</p> <p>F.eks. – på side 14: Energibesparelser som funktion af indetemperaturen (fra 20 grader indetemperatur til 22 grader => (fra 239,9 til 277,5)kWh varmekonsum FØR renovering. (fra 78,5 til 92,0)kWh EFTER renovering. Rapporten omhandler også energibesparelser som funktion af luftskifte.</p> <p>Flere af eksemplerne kan - med en omskrivning til bedre formidling – anvendes i projektet.</p>
<p>Incitamenter og virkemidler til fremme af energibesparelser i boliger</p>	<p>Rapporten har ingen direkte anvisninger vedr. målgruppen 50+ Uenighed i familien om, hvad der skal prioriteres højest, når der skal investeres.</p>	<p>Nye bygninger (2010) bruger 15% af den energi, et nyopført hus fra 1961 bruger til rumopvarmning – og under 10% af det, et hus, der er opført i 1900.</p>	

	<p>Uenighed, manglende intern kommunikation eller manglende muligheder for at opnå social anseelse svækker incitamentet, hvorved der skabes træghed og interi i forhold til at agere.</p> <p>Incitamenter: En energirenovering vil være en bygningsforbedring. Energisparehensyn Tilstandsforbedring af bygning Komfortforbedringer Smukkere arkitektur eller indretning (moderne, tidstypisk) Mindre afhængighed af energileverancer. Indeklimaforbedring Overordnede klimahensyn / profilere sig</p> <p>Barrierer: Manglende viden Manglende ressourcer (tid og økonomi) Manglende løsninger Angst for den håndværksmæssige udførelse Rod, usikre håndværkeraftaler (pris og resultat)</p> <p>Inerti kan skyldes: Manglende ressourcer Manglende viden Mangel på forbilleder</p>	<p>Besparelespotentialer for bygninger opført 1051 til 1960 ligger på knap 2000 PJ. for bygninger opført 1961 – 1972 er potentialer 3800 PJ. For bygninger fra 1973 – 1978 er potentialer 1500 PJ. (Opgørelsen er lavet ud fra BBR og energimærkningsrapporter).</p> <p>Rapporten angiver, at der ikke kan siges noget om, hvorvidt de igangsatte initiativer har resulteret i energispareaktiviteter, bl.a. fordi, rapporten ikke kan spore en nedgang i energiforbruget.</p>	<p>Det kunne være interessant at spørge ind til flere incitamenter - ”bygge dem op” i forbindelse med spørgeskemaet.....måske kan man eftervise, at flere incitamenter kan give resultater.....(har betydning for, hvordan vi skal komme i kontakt med målgruppen)</p> <p>Kan en tilstrækkelig mængde af incitamenter og tilførsel af viden overvinde typiske barrierer og overvinde inertien? (Hvilke og hvordan skulle gerne fremgå af vores analyse). Se side 28 -> i rapporten.</p>

<p>Comfort, indoor environment and architecture increase the budget, AaU</p>	<p>Generelt: Mangel på interesse og motivation 19% af respondenterne tilhører aldersgruppen 50-59 år. 32% af respondenterne tilhører de 60-69 årige. 15% er i alderen 70 – 79 og 4% er 80-89. Der er under 1% af respondenterne, der er over 90. 61% af respondenterne tilhører altså målgruppen 50+ Den geografiske fordeling er jævn over hele landet.</p> <p>Om energirenovering, tænker de: Lavere energiforbrug (72%) Bedre boligværdi (44%) Bedre indeklima (37%) For dyrt (28%) Besparselsen ikke så stor som forventet (27%) Bedre komfort (26%) Bedre udseende (bygning) (11%) Vanskeligt at styre håndværkere (8%)</p> <p>Fremme af energirenovering kræver: Økonomisk sikkerhed / tilskud (70%) Billigere materialer, håndværkerløn (49%) Nem adgang til uvildig rådgivning (33%) Viden om komfort, indeklima (24%) Mere forståelige energiforbrug (22%)</p> <p>Prioritering af generelle parametre:</p>	<p>Rapporten bygger på studier af interessen for energirenovering af 440.000 enfamiliehuse fra 1960 til 1970</p>	

	<p>Godt indeklima: Meget vigtigt (40%) Vigtigt, men ikke det vigtigste (51%)</p> <p>Optimal udseende, funktionalitet: Meget vigtigt (46%) Vigtigt, men ikke det vigtigste (53%)</p> <p>God komfort: Meget vigtigt (40%) Vigtigt, men ikke det vigtigste (59%)</p> <p>Lavt energiforbrug: Meget vigtigt (18%) Vigtigt, men ikke det vigtigste (80%)</p> <p>Arkitektur: Meget vigtigt (16%) Vigtigt, men ikke det vigtigste (82%)</p> <p>Undersøgelsen omkring indeklima og fugt antyder, at husejerne ikke aner, hvad et godt indeklima er (de svarer at indeklimaet er godt, men andre svar antyder, at det er det nok ikke – s. 8)</p> <p>57% vil energirenovere for at få en lavere energiregning – 35% vil ikke have højere udgifter. 29% vil energirenovere for bedre indeklima. 26% vil energirenovere for bedre salgsværdi. 20% vil energirenovere for mere komfort.</p> <p>45% er glade for deres hus, som det er.</p>		<p>Det er ret interessant, at økonomien her IKKE anses som værende det vigtigste..... Det lave energiforbrug kommer ind på en 6. plads (side 7)</p> <p>Spørgsmål vedrørende indeklima skal stilles, så vi får de rigtige (brugbare) svar.</p>
--	--	--	---

	<p>Ca. 30% vil betale 200 – 500 kr. mere om måneden for et bedre indeklime / komfort. Ca. 27% vil betale 500 – 1000 kr. 9% er villige til at betale mere end 1000 kr. mere om måneden for et bedre indeklime / mere komfort.</p>		
<p>Flyttemønstre, indkomster og formuer – blandt ældre personer og husholdninger, Boligøkonomisk Videncenter, Syddansk Universitet</p>	<p>Rapporten omhandler segmentet 65+</p> <p>Flyttefrekvensen stiger med alderen og topper med over 10%, når alderen kommer over 80.</p> <p>Mellem 55 og 60% af de ældre flytter til en mindre bolig (de fleste til en lejlighed).</p> <p>Generelt vokser de ældres formuer med alderen (de bruger ikke af formuen for at opretholde tidligere levestandard).</p> <p>I 2011 havde ældre boligejere en gns. Friværdi på godt 1,2 millioner (2013 kroner). Samtidig var 2 ¼% af de ældre boligejere insolvente og 5½ % var overbelånte. Over 56% af de ældre sad i gældfri boliger.</p>		<p>Vi skal være varsomme med at drage for mange konklusioner ud fra dette. Vores målgruppe starter ved 50 år – alligevel er det en analyse, der giver stof til eftertanke. Det ser umiddelbart ud som om, at de ældre har temmelig mange økonomiske muligheder for at gennemføre energirenoveringer.</p> <p>Barrierer og interti skal have stort fokus!</p>
<p>Danske boligejeres økonomi, Boligøkonomisk Videncenter, Syddansk Universitet</p>	<p>Det er under 10% af boligejere i alderen 50 – 65 år, der – indtil 2009 havde en overbelåning. Efter 2009 stiger andelen til ca. 20% For aldersgruppen over 65 stiger den til ca. 5% efter 2009.</p>		

	Ca. 50% af alle boligejere har et rådighedsbeløb på 5000 kr. eller mere (beregnet ud fra standardbudget)		
--	--	--	--

Umiddelbart vurderes det, at følgende rapporter fra litteraturlisten ikke tilføjer noget til Desk-Top analysen. Rapporterne indeholder hovedsageligt overordnede input, som på anden vis kan inddrages i projektet:

Danske husholdninger på dybt vand, Syddansk Universitet

Initiativkatalog / Netværk for energirenovering

Overholdelse af kravene i bygningsreglementet / SBI

Varmebesparelser ved løbende energirenoveringer frem til 2050, SBI

Insolvens blandt danske boligejere, 2010

Ældres boligforhold (70-90 år)